DEN INTERNATIONALE ØKONOMISKE SITUATION

KONJUNKTURUDVIKLINGEN I USA

Nedgangen i produktion og beskæftigelse i USA er fortsat i den forløbne del af indeværende år. Efter korrektion for det normale sæsonmæssige opsving i den økonomiske aktivitet i løbet af forårsmånederne synes heller ikke de seneste konjunkturtal at vise sikre tegn på, at bunden er nået, selvom nedgangstakten dog på visse områder tilsyneladende er aftagende.

Bruttonationalproduktet på årsbasis er for første kvartal opgjort til 422 mldr. $, d. v. s. en nedgang på ca. 4% i forhold til tredie kvartal 1957, hvor det højeste niveau nåedes. Bedømt på dette grundlag kan konjunkturnedgangen allerede på indeværende tidspunkt, hvor mulighederne for en fortsat nedgang på ingen måde kan afvises, karakteriseres som den værste siden krigen. Under de to foregående konjunkturtilbageslag i 1948/49 og 1953/54 faldt bruttonationalproduktet således med henholdsvis 3,2% og 2,7% i forhold til det højeste niveau, som nåedes inden nedgangen satte ind.

Udviklingen i bruttonationalproduktet og de forskellige efterspørgselskomponenter fra slutningen af 1957 til første kvartal i år fremgår af nedenstående oversigt.

Mldr. $, sæsonudjævnet årsrate.

	4. kvt. 1957	1. kvt. 1958	Forskydning
Bruttonationalprodukt	432,7	422,0	÷ 10,7
Heraf:			
Privat konsum	282,4	281,2	÷ 1,2
Privat bygge- og anlægsvirksomhed	34,0	33,3	÷ 0,7
Privat investering i maskiner og anlæg	30,0	27,5	÷ 2,5
Lagerændringer	÷ 2,7	÷ 9,0	÷ 6,3
Unionsregeringens køb af varer og tjenester	49,7	49,5	÷ 0,2
Staters og kommuners køb af varer og tjenester	37,3	38,0	+ 0,7
Nettoinvestering i udlandet	2,0	1,5	÷ 0,5

Som det fremgår af oversigten skyldes faldet i bruttonationalproduktet i meget væsentlig grad den stærke stigning i takten i lagerreduktionerne. Lagrene er blevet nedbragt i alle omsætningsled, men nedgangen er fortsat mest udpræget inden for industrien. Da det samlede salg er gået tilbage samtidig med bestræbelserne på at nedbringe lagrene, og da forholdet mellem lagre og omsætning ved udgangen af første kvartal fortsat lå væsentlig over niveauet fra året før, må man regne med, at yderligere reduktioner forestår, således at de depressive tendenser, som udgår herfra, endnu ikke er udtømt. Den løbende tilgang af nye ordrer til industrien er fortsat mindre end salget, således at industriens bestand af ikke effektuerede ordrer udviser tilbagegang. I den seneste tid er ordretilgangen imidlertid blevet suppleret med betydelige forsvarskontrakter, som resultat af de tidligere trufne beslutninger om en intensivering af forsvarsbestræbelserne. Dette har imidlertid kun kunnet bidrage til i nogen grad at afbøde den nedgang i ordrebestanden, som fortsat kan iagttages. Industriproduktionen er da også stadig faldende; Federal Reserve Boards sæsonudjævnede produktionsindeks er for april opgjort til 126 mod 144 året før og 135 ved årsskiftet, og har nu været uafbrudt faldende siden august.

Bortset fra afsætningen af biler og andre varige forbrugsgoder, som fortsat ligger på et lavt niveau, er det private forbrug hidtil ret upåvirket af nedgangen i produktion og beskæftigelse. Såfremt det officielle leveomkostningsindeks kan tages som udtryk for prisbevægelsen på hele det private konsum, har den reelle nedgang i konsumet dog været noget større end nedgangen målt i løbende priser, idet leveomkostningsindekset indtil nu har været fortsat stigende. Den væsentligste forklaring på den ringe nedgang i forbruget er utvivlsomt, at tilbagegangen i de disponible indkomster hidtil har været af meget beskeden størrelsesorden. Stærkest har nedgangen været i lønudbetalingerne til industriens arbejdere som følge dels af nedgang i antallet af beskæftigede, dels i antallet af arbejdstimer hos de endnu beskæftigede især som følge af bortfald af overarbejde. Lønsatserne har derimod ikke reageret på nedgangen i beskæftigelsen. Nedgangen i lønudbetalingerne er i et vist omfang blevet neutraliseret gennem udbetalingerne af arbejdsløshedsunderstøttelse. Ydelsernes omfang varierer imidlertid stærkt fra stat til stat både for så vidt angår understøttelsernes størrelse som længden af den periode, i hvilken understøttelse kan oppebæres. Hertil kommer, at ordningen kun dækker ca. 60% af arbejdsstyrken, således at omkring 2 mill. af de 5,2 mill. arbejdsløse ikke omfattes af ordningen. I Unionen som helhed udgjorde gennemsnitsugelønnen blandt de forsikrede i 1956 81 $; den gennemsnitlige ugentlige understøttelse som udbetaltes på grundlag heraf i 1957 udgjorde 28 $. Hertil kommer, at arbejderne i visse industrier, i første række stål- og automobilindustrierne, ved overenskomstforhandlingerne har sikret sig supplerende hjælp, således at den samlede understøt-

Amerikanske konjunkturtal.

	Pristal, 1947-49 = 100			Industriproduktion[1] 1947-49 = 100	Bygge- og anlægsvirksomhed[2]		Arbejdsmarked			Detailomsætning[4] Mld. $	Udenrigshandel[7]		Personlige indkomster[5] Mld. $	Bruttonationalprodukt[6] Mld. $
	Engrospriser		Leveomkostn. 1947-49 = 100		Ialt	Boligbyggeri	Beskæftigede[3] Mill.	Arbejdsløshed[4] Mill.	Arbejdsløn[5] Cents		Import Mill. $	Eksport Mill. $		
	Samlet indeks	Landbr.-produkt												
1938	51	38	60	48	35	27	28.9	10.4	63	3.5	163	258	69	85
1950	103	98	103	112	159	185	44.7	3.1	147	12.0	747	857	227	285
1951	115	113	111	120	171	170	47.3	1.9	159	13.2	923	1253	255	328
1952	112	107	114	124	183	181	48.3	1.7	167	13.7	899	1267	272	345
1953	110	97	114	134	192	177	49.7	1.5	177	14.2	914	1315	286	363
1954	110	96	115	125	216	232	48.4	3.2	181	14.2	858	1259	287	361
1955	111	90	115	139	261	280	50.1	2.7	188	15.5	948	1294	306	392
1956	114	89	117	143	268	271	51.9	2.6	198	16.0	1043	1578	327	415
1957	118	91	120	143	101	101	52.4	2.9	207	16.7	1077	1719	343	434
1. kvt. 1956	112	86	115	142	..	..	51.4	2.9	194	15.6	1074	1402	318	405
2. kvt. —	114	90	116	142	..	..	51.9	2.7	197	15.8	1037	1631	325	411
3. kvt. —	115	90	117	141	..	..	51.9	2.3	198	16.1	1031	1549	329	417
4. kvt. —	116	88	118	146	..	..	52.4	2.3	203	16.3	1050	1724	335	426
1. kvt. 1957	117	89	119	146	95	88	52.5	3.1	205	16.4	1080	1808	338	429
2. kvt. —	117	91	120	143	118	113	52.7	2.9	206	16.6	1068	1804	343	434
3. kvt. —	118	92	121	144	104	115	52.8	2.7	207	16.9	1065	1637	346	439
4. kvt. —	118	92	121	139	87	88	52.2	3.0	210	16.7	1108	1652	345	433
1. kvt. 1958	119	97	122	130	..	..	51.1	5.0	210	16.2	..	..	342	422
Januar 1958	119	94	122	133	78	72	51.7	4.5	210	16.7	1109	1495	344	
Februar —	119	96	122	130	74	67	51.0	5.2	210	16.1	..	1334	342	422
Marts —	120	100	123	128	..	..	50.7	5.2	210	15.9	..	..	341	
April —	120	..	..	126	..	..	..	5.1	..	..	..	..	..	..

Kilde: »Survey of Current Business«, udg. af U.S. Department of Commerce.
Tallene refererer til måneder eller til gennemsnit for 12, henholdsvis 3 måneder.
[1] Sæsonudjævnet. [2] Værdien af nye bygge- og anlægskontrakter; til og med 1956 1947-49 = 100; siden januar 1957 nyt indeks 1956-57 = 100. Tallene er ikke sæsonudjævnede. [3] Antal beskæftigede (»employees«) uden for landbruget ifl. Dept. of Labor. Beregningsgrundlaget ændret fra jan. 1956. [4] Beregningsgrundlaget noget udvidet fra 1954; mindre ændringer fra januar 1957. [5] Gennemsnitlig timefortjeneste i fabriksindustrien. [6] Udjævnet for sæsonsvingninger. Beregningsgrundlaget noget udvidet fra 1951. [7] Generalhandel. Eksporten indbefatter militære gaveydelser. [8] Udjævnet for sæsonsvingninger og omregnet til helårsbasis.

telse for disse gruppers vedkommende udgør godt 60 % af den normale løn. Da det kunne forudses, at mange arbejdere, som afskedigedes omkring årsskiftet, snart ville have opbrugt den ordinære hjælp, som i de fleste industristater løber i 26 uger, har man som en midlertidig foranstaltning gennemført en forlængelse af understøttelsesperioden med halvdelen, det vil for størstedelen af de lediges vedkommende sige med 13 uger. Merudgifterne til denne ordning, som ikke indebærer nogen forhøjelse af understøttelsessatserne, bæres i første omgang af Unionsregeringen.

Bortset fra lagersiden er de stærkeste depressive tendenser hidtil udgået fra nedgangen i erhvervslivets faste investeringer i maskiner, anlæg

og bygninger. Ifølge de senest foreliggende oplysninger om erhvervslivets planer på dette område vil de faste investeringer, som kulminerede i tredie kvartal 1957 med en sæsonudjævnet årsrate på 37¾ mldr. $, i første halvdel af indeværende år falde med omkring 10 % til 33,3 mldr. $. Denne nedgang, som ventes fortsat fra første til andet halvår med et fald på yderligere knap 10 % til 30¾ mldr. $, omfatter foruden industrien både minedrift og transporterhvervene, hvorimod public utilities forudser en beskeden stigning. Disse tal er ifølge sagens natur temmelig usikre, og siden nedgangen satte ind, har den faktiske nedgang i investeringerne været stærkere, end man måtte forvente på baggrund af de i efteråret foretagne undersøgelser. Under alle omstændigheder vil investeringerne i indeværende år trods den allerede indtrådte og yderligere forventede nedgang blive af et betydeligt omfang, som regnet i løbende priser kun overgås af investeringerne i årene 1956 og 1957. Da der allerede ved årsskiftet var en ikke ubetydelig overkapacitet til stede i en lang række brancher, vil forholdet mellem produktion og kapacitet yderligere forværres i årets løb, således at der må fremkaldes en meget betydelig produktionsstigning, før industrien m. fl. erhverv atter kan forventes at have incitamenter til påbegyndelse af nye anlæg i større omfang, alle tekniske fremskridt og nye produkter uforta lt.

Boligbyggeriet, som var relativt beskedent i første kvartal, synes nu at stå over for et opsving. Som følge af lettelsen i pengepolitikken og det offentliges direkte støtteforanstaltninger er antallet af ansøgere om statsgaranterede lån til nybyggeri steget stærkt. Den stimulerende virkning på boligbyggeriet af mindre udbetalinger og længere amortisationsperioder må imidlertid ses på baggrund af en nedgang i antallet af nye ægteskaber og dermed i boligbehovet som følge af tredivernes små fødselsårgange.

Det offentliges udgifter til køb af varer og tjenester, som ikke hidtil har bidraget til neutralisering af nedgangen på andre felter, idet de har været stort set konstante og således endnu kun kan have påvirket ordrebestanden, vil fremover og især i årets 2. halvdel være stigende. Enkeltstatens og kommunens udgifter vil således stige med ca. 2 mldr. $ og Unionsregeringens udgifter med et lidt større beløb.

Søger man nu til bedømmelse af udviklingen i de kommende måneder at sammenfatte de ovenfor optrukne udviklingstendenser på de forskellige områder, får man følgende billede: Lagerreduktionerne vil fortsætte omend måske i noget langsommere takt end i første kvartal; erhvervslivets investeringer i maskiner, anlæg m. v. vil gå ned i nogenlunde samme takt som i den hidtil forløbne del af året. Her over for står en forventet stigning i det offentliges køb af varer og tjenester samt i boligbyggeriet. Det private konsum vil følge udviklingen i de disponible indkomster, således at der med den nuværende beskatning ikke kan forventes at udgå ekspansive im-

pulser herfra. Forbrugerne anvender fortsat en meget stor del af deres disponible indkomster – ca. 94 % – til forbrug, således at en spontan forbrugsudvidelse, der i givet fald fortrinsvis ville rette sig mod de varige forbrugsgoder, må anses for udelukket. Udsigterne for den samlede produktion og beskæftigelse i den nærmest kommende tid tyder derfor i bedste fald på en stabilisering på det nuværende lave niveau, uden at muligheden af en fortsat nedgang på nogen måde kan afvises.

Skal den økonomiske aktivitet atter øges i løbet af efteråret eller begyndelsen af det nye år, vil det derfor blive nødvendigt at foretage økonomisk-politiske indgreb i løbet af den nærmest kommende tid.

Pengepolitikken er siden efteråret lempet væsentligt med korte mellemrum. Centralbankerne har taget samtlige traditionelle midler i anvendelse; diskontoen er efter gentagne nedsættelser nu 1¾ %, og likviditeten er øget væsentligt gennem open market operations og lempelser af kravene til bankernes kassereserver. Hertil kommer den gennemførte lettelse af boligbyggeriets finansiering. Som følge af disse indgreb er renteniveauet faldet stærkt gennem det sidste halve år, og banksystemets likviditet er for tiden betydelig. På denne baggrund er det ikke sandsynligt, at en yderligere pengepolitisk lempelse vil have nogen nævneværdig effekt, især ikke når den store overkapacitet inden for erhvervslivet tages i betragtning.

Opmærksomheden samler sig derfor om finanspolitikken. Bortset fra de automatiske følger af faldende indkomster og stigende ledighed i form af nedgang i skatteprovenuet og stigning i arbejdsløshedsunderstøttelserne består de relativt beskedne indgreb, som hidtil er foretaget på dette felt, i en forøgelse af det offentliges udgifter. Enkeltstaterne og kommunerne har allerede i et vist omfang øget deres udgifter især til en række bygge- og anlægsarbejder, medens Unionsregeringens bestræbelser hidtil kun har haft nævneværdige konsekvenser for ordreafgivelserne. I den resterende del af året vil det offentliges køb af varer og tjenester som tidligere nævnt stige ret betydeligt som følge af allerede trufne dispositioner, men næppe tilstrækkeligt til at fremkalde en stigning i den samlede aktivitet.

Spørgsmålet om skattenedsættelse har været debatteret indgående gennem flere måneder, men regeringen har i modsætning til den demokratiske opposition og den økonomiske sagkundskab hidtil ikke vist større sympati for tanken. Problemet vil under alle omstændigheder dukke op igen, idet indkomstskatten på selskaber og visse forbrugsafgifter automatisk nedsættes med udgangen af juni måned, såfremt Kongressen ikke forlænger de nugældende love herom. Præsidenten har imidlertid anmodet om uændret forlængelse af disse love og samtidig gjort det klart, at han ikke har til hensigt at foreslå nogen generel nedsættelse af indkomstskatten på personer. Overvejelserne på dette felt synes fortsat stærkt præget af bekymring over det betydelige underskud på Unionsregeringens budget, som under

alle omstændigheder må forudses, og som senest er anslået til 8–10 mldr. $ for det finansår, der begynder den 1. juli.

Med mindre man på længere sigt ønsker at acceptere en ledighed af det nuværende omfang – ca. 7,5% – må der formentlig foretages ret betydelige skattenedsættelser. Det må i denne forbindelse tages i betragtning, at den amerikanske arbejdsstyrke i disse år vokser med mellem 700.000 og 1 mill. personer om året. Sætter man sig det mål at reducere arbejdsløshedsprocenten til f. eks. 4%, vil det efter beregninger foretaget til brug for Kongressens økonomiske fællesudvalg forudsætte, at bruttonationalproduktet regnet i faste priser øges til 460 mldr. $ i indeværende år og til henholdsvis 475 og 490 mldr. $ i 1959 og 1960. At nå dette mål i indeværende år er hinsides alle praktiske muligheder, men på lidt længere sigt måtte det være muligt at opnå en rimelig udnyttelse af USA's produktive resourcer ved en passende finanspolitik.

U. K. OG STERLINGOMRÅDET

Den samlede økonomiske aktivitet i Storbritannien er hidtil i alt væsentligt upåvirket af konjunkturnedgangen i USA og Canada. I modsætning til Vesttyskland og Frankrig, hvor aktiviteten endnu er stigende omend i afsvækket tempo, er aktiviteten i U. K. stort set uændret sammenlignet med 1957. Index for industriproduktionen er for første kvartal i år foreløbig opgjort til 138 ganske som for første og fjerde kvartal 1957. Selv om det samlede billede således er præget af stabilitet, gør der sig dog på forskellige områder modsat rettede tendenser af forskellig styrke gældende.

Det stærkeste ekspansive element er utvivlsomt bilproduktionen. Produktionen af personbiler, som efter et brat fald i 1956 har været i stærk fremgang siden begyndelsen af 1957, udgjorde i første kvartal i år ca. 280.000 mod ca. 160.000 året før. Selv om afsætningen på eksportmarkederne har været stærkt stigende, er størstedelen af produktionstilvæksten dog afsat på hjemmemarkedet. Den voldsomme fremgang i bilproduktionen er iøvrigt et generelt europæisk fænomen og har utvivlsomt bidraget væsentligt til opretholdelse af den økonomiske aktivitet i Vesteuropa trods nedgangen i USA. Den skærende modsætning mellem bilindustriernes øjeblikkelige situation i USA og Vesteuropa forekommer meget naturlig, når det tages i betragtning, at den europæiske bilindustri har den opgave at sælge biler til et stort publikum, hvis højeste ønske er at få en bil, så snart – eller måske lidt før – de har råd, medens de amerikanske bilproducenter står over for den ulige vanskeligere opgave at overbevise deres publikum om nødvendigheden af at udskifte den bil, som endnu kun er et par år gammel.

Foruden bilproduktionen har også produktionen af en række andre

varige goder vist fremgang, men her har merproduktionen udelukkende fundet afsætning på hjemmemarkedet.

På en række områder er udviklingen præget af stagnation eller tilbagegang.

Det indenlandske kulforbrug såvel som eksporten udviser således tilbagegang. Til trods for ugunstige vejrforhold har kulforbruget i første kvartal i år været mindre end i tilsvarende periode sidste år. Denne udvikling må i første række tilskrives overgangen til anvendelse af flydende brændsel, selv om også nedgangen i aktiviteten i visse stærkt brændselsforbrugende byggematerialeindustrier har gjort sig gældende. Selv om også kulproduktionen har været lavere, har betydelige lagre hobet sig op i minedistrikterne og var ved udgangen af marts de største siden krigen. Lørdagsarbejde i minerne har været suspenderet i nogen tid og vil i hvert fald ikke blive genoptaget på denne side sommeren; endvidere er rekrutteringen af ny voksen arbejdskraft til minerne standset, således at arbejdsstyrken er faldende i takt med den naturlige afgang. Kulrigeligheden er, ligesom væksten i bilproduktionen, et generelt europæisk fænomen. På kontinentet har kullagrene f. eks. i Ruhr nået et betydeligt omfang, og de europæiske kulproducenter står i det hele over for det svageste marked siden krigen. Faldet i fragtraterne har bidraget til denne udvikling; efter at de transatlantiske kulrater i løbet af 1957 var faldet til en fjerdedel af niveauet ved årets begyndelse, har amerikanske kul, som leveres på langtidskontrakter, i indeværende år kunnet leveres i Ruhr til lavere priser end Ruhrkul. Også brændselsolieimporten begunstiges af de lave fragter, og olie fra den mexikanske golf har således kunnet leveres i Vesttyskland til en lavere pris pr. ton end Ruhrkul.

Også for stål har en mærkbar svækkelse af markedet for visse kvaliteter kunnet iagttages, men bl. a. som følge af bilindustriens fortsat stigende stålforbrug, har der ikke været tale om nedgang i det samlede forbrug af stål. På det engelske marked, hvor forsyningerne med stål gennem hele efterkrigstiden har været knappe, og forbrugerne derfor har været tilbøjelige til at dække sig ind i videst mulige omfang, har de rigeligere forsyninger medført, at forbrugerne nu søger at reducere deres lagre til et normalt niveau. Forventningerne om, at den nylig gennemførte meget beskedne nedsættelse af stålpriserne – den første i 19 år – vil blive fulgt af yderligere prisfald, har utvivlsomt bidraget til at fremme lagerreduktionerne.

Inden for byggeri og anlægsvirksomhed udviser boligbyggeriet og industribyggeriet tilbagegang, medens beskæftigelsen ved anden bygge- og anlægsvirksomhed, det vil hovedsagelig sige det offentliges byggeri, vejanlæg m. v., er stabil. Nedgangen i bolig- og industribyggeriet har kunnet iagttages gennem nogen tid; medens igangsættelsen af nyt boligbyggeri har været aftagende siden 1953, stabiliseredes antallet af fuldførte boliger i 1957 på niveauet fra året før, men igangsættelsen af nyt byggeri gennem 1957 og i

Engelske konjunkturtal.

	Priser				Arbejdsmarked				Udenrigs-handel[6]		Valutastilling		
	Engrospriser[1] Juni 1949 = 100	Leveomkostninger[1] Juni 1947 = 100	Industriproduktion[2] 1948 = 100	Fuldført boligbyggeri 1000 lejligheder	Beskæftigede Mill.	Arbejdsløse[4] 1000	Arbejdsløn[5] Juni 1947 = 100	Privat forbrug Mill. £ 1948-priser	Import c. i. f. Mill. £	Eksport f. o. b. Mill. £	Guld- og dollar-beholdning[7] Mill. $	EPU stilling Mill. $	Gæld i sterling Mill. $
1938	..	63	86	30.0	17.32	1859	61	694	77	44	3449	·	2773
1950	107	114	114	17.1	22.55	341	111	735	218	191	3300	225	10480
1951	125	125	117	16.8	22.73	281	120	732	325	226	2335	−465	10666
1952	128	136	114	20.7	22.51	463	130	728	290	227	1846	−614	9016
1953	125	140	121	27.2	22.74	380	136	758	279	224	2518	−555	9785
1954	126	143	130	29.5	23.11	318	142	792	281	231	2762	−335	10368
1955	130	149	137	27.0	23.45	265	151	815	324	252	2120	−339	10013
1956	136	156	136	25.6	23.66	287	164	818	324	276	2133	−350	9579
1957	140	162	138	25.6	23.73	347	172	835	340	288	2273	−382	9148
1. kvt. 1956	134	154	137	23.1	23.55	305	159	764	328	272	2277	−348	..
2. kvt. —	135	157	136	26.1	23.62	266	164	804	331	285	2385	−326	9937
3. kvt. —	136	157	136	25.4	23.73	276	165	830	312	256	2328	−325	..
4. kvt. —	137	158	136	27.8	23.73	301	165	884	325	292	2133	−350	9579
1. kvt. 1957	138	160	138	25.9	23.60	416	167	771	353	292	2209	−334	..
2. kvt. —	139	161	140	26.1	23.72	341	172	824	347	294	2381	−321	9783
3. kvt. —	141	163	139	24.5	23.83	290	173	842	332	275	1850	−351	..
4. kvt. —	142	165	138	26.0	23.76	342	175	896	327	292	2273	−382	9148
1. kvt. 1958	141	165	138	22.2	23.53	466	176	..	311	287	2770	−337	..
Januar 1958	142	165	137		23.57	440	175		325	290	2404	−383	..
Februar —	141	165	139	22.2	23.52	473	176	..	288	277	2539	−372	..
Marts —	141	166	138		23.50	484	176		321	294	2770	−337	..
April —	141	168	..	..		495	..	..	311	277	2914	−331	..

Kilder: »Economist«, »London & Cambridge Economic Service«, »International Financial Statistics« samt »Monthly Bulletin of Statistics«.

Tallene refererer til kalendermåneder eller er gennemsnit for 12, henholdsvis 3 måneder. Tallene for valutastillingen er dog altid ultimotal.

[1] Prisindeks for forarbejdede produkter bortset fra brændsel, fødevarer og tobak. [2] Nyt indeks fra januar 1956. [3] Incl. minedrift, energiproduktion og byggeri. Sæsonudjævnet. [4] Anmeldt til arbejdsanvisningen. [5] Lønsats pr. uge i hovederhvervene. [6] Generalhandel. [7] Sterlingområdets beholdninger af guld samt amerikanske og canadiske dollars.

indeværende år har været så stærkt aftagende, at aktiviteten i boligbyggeri i år vil blive mindre end sidste år. Fuldførelsen af industribyggeri i 1957 betegnede en rekord på dette felt, men da godkendelsen af projekter og igangsættelsen af nyt byggeri har været i tilbagegang siden 1956, må der forudses en nedgang i aktiviteten i indeværende år. Den samlede aktivitet i bygge- og anlægssektoren må derfor påregnes at gå tilbage i årets løb. Produktionen af de fleste byggematerialer er faldende samtidig med, at lagerbeholdningerne viser stigning.

Nedgangen i industriens investeringer og i produktionsudsigterne for visse dele af maskinindustrien illustreres endvidere af bestanden af ordrer på nye værktøjsmaskiner, som er fortsat faldende og nu ligger væsentligt under niveauet i 1956. Såvel bestanden af ordrer fra den hjemlige industri som eksportordrerne viser nedgang.

Inden for skibsværftsindustrien har påbegyndelsen af ny tonnage i første kvartal kun udgjort en brøkdel af køllægningerne i tilsvarende periode i 1957, men den tonnage, som er under bygning, er fortsat af meget betydelig omfang. Tonnagen under ombygning og reparation ved britiske værfter har i de senere måneder været stærkt nedadgående.

Den gunstige stilling på Storbritanniens løbende betalingsbalance, som i begge årene 1956 og 1957 udviste ret betydeligt overskud, synes opretholdt i indeværende år; underskudet på handelsbalancen har således i årets fire første måneder været væsentligt mindre end sidste år. Denne udvikling skyldes først og fremmest et bedre bytteforhold, men tillige en nedgang i de importerede mængder. I april lå eksportindtægten imidlertid for tredie måned i træk lavere end året før, og dette varsler formentlig om kommende vanskeligheder, idet faldet i de råvareproducerende landes eksportindtægter i stigende grad tvinger disse til at begrænse importen. Eksporten til USA og Canada havde endnu frem til marts måned ikke reageret på konjunkturtilbagegangen, men apriltallene er muligvis udtryk for kommende afsætningsvanskeligheder også på disse markeder.

Sterlingområdets guld- og dollarreserver er fortsat stigende og er nu væsentlig større end før eftersommerens sterlingkrise. I to tempi er diskontoen nedsat fra 7 % til 5½ %, hvilket dog ifølge de i denne forbindelse fremsatte officielle erklæringer ikke måtte opfattes som signal til øget aktivitet, men blot som udtryk for, at de specielle kriseforhold, som motiverede diskontoforhøjelsen i september, ikke længere er til stede. Fremlæggelsen af det nye budget i april måned indebar da heller ikke finanspolitiske lempelser af betydeligt omfang. Regeringen må ligeledes forventes at ville være meget tilbageholdende med ekspansive foranstaltninger, såfremt den økonomiske aktivitet svækkes i årets løb, hvilket må anses for sandsynligt. Især vil man formentlig være tilbageholdende, hvis aktivitetsnedgangen ledsages af fornyet stærk nedgang i guld- og dollarbeholdningerne.

29. 5. 58
J. L. H.